

Hon Tiegezh

"En hor yaouankiz eo bet fiziet gant DOUE amzer da zont hor bro"

Y.V. PERROT.

NIVERENN 16 - MEURZH 1975 -

(diwar "LE JURA LIBRE", niv.1232- 31-12-74, 10, rue de l'Ecluse-DELEMONT SUISSE).

"La survie d'une langue est une affaire politique"

..."en 1814, tandis que les Jurassiens cherchaient leur voie vers l'autonomie sous la forme d'un canton suisse, les Bernois se livraient à d'incessantes manigances visant à l'annexion. Ils essayèrent de trouver, en effet, des hommes de paille, des pétitionnaires, pour défendre leurs visées...

... Aussi bien ont-ils toujours considéré le Jura comme leur étant à charge et l'ont traité en conséquence. Cependant, tout en le méprisant, ils en ont joué. Mais aussi pour le rendre digne de leur sollicitude, ils ont travaillé à en renouveler la population et à le rendre allemand...

... Remarquons en passant, qu'il existe en Suisse non pas deux groupes ethniques, mais quatre, et que les Romanches sont condamnés à la germanisation parce qu'ils n'ont pas un canton en propre.

Dans une confédération plurilingue, ce n'est pas une vague bonne volonté qui peut assurer la concorde, mais bien une structure politique appropriée laquelle ne peut être que fédéraliste...

Ha perak e vez kunujennet ar Vrezhoned oc'h ober gant hor yezh da venveg ha da abeg o folitikerezh ?

PENNEMVOD 1974

Pennemvod ar bloavez 1974 a voe d'an 20 a viz gwengolo e Treillières (bro Naoned) da geñver devezh-emgav an diskar-amzer.

Evel merket gant reizhennou E.A.T. ha lezenn c'hall 1901 e voe votet da eñvel ur poellgor da badout tri bloaz. Addilennet e voe ar re a oa dija o terc'hel karg hag ouzhpenn-se e voe lakaet ur garg nevez : hini luskour hag añvet un den er garg-se. Hemañ a vo e gefridi reïñ lañs ha startijenn da vuhez an Emglev.

Da c'houde ez eus bet lennet rentañ-kont Oberou ar bloavez skol 1973-74. Divizet eo bet kenderc'hel gant an devezhioù-emgav en nevez amzer hag en diskar-amzer ha klask ober ur c'hamp da vodañ ar vugale gant o familhoo e-doug ur sizhunvezh. Moarvat e ve ar c'hamp-se e miz gouere. Kendifalc'het e vo da c'houlenn ur c'hatekiz brezhonek ha roet e vo skoazell d'ar re a ray war dro kement-se. Anv zo bet ives lakaat ur skodenn vloaz rak ker e teu da vezañ ar beajoù da geñver an devezhioù-emgav. N'eus ket bet votet war ar c'hraf-se avat.

Emichañs e vo pennemvod 1975 e-doug an hañv.

DEVEZHIOU EMGAV

EMGAV PLUFUR D'AR 16 A VEZHEVEN 1974

Em vodet eo tud "Emglev an Tiegezhioù" e Flufur (parrez an ao.Dubourg) evit gouel ar Sakramant. Lidet eo bet an oferenn bred en iliz parrez. "Kerzet em eus, ur wezh adarre, un dra a ve tu d'he gwellaat martez : dizunvan-tre eo doareoù-kanañ an dud bodet. N'eo ket evit ar c'hantikoù, hag a zo anavezet peurliesañ gant ul lod mat eus an dud bodet (daoust ma

ve tu d'o prientiñ), met evit al liderez.

Doareoù disheñvel zo e brezhoneg (evel e galleg) da ganañ ar "Cloria" pe ar "Pater Noster", da skouer. Ha ne ve ket mat em glevout evit kanañ an hevelep ton, e parrezioù Brest ha Roazhon dreist-holl, rak souezhus eo an diforc'h a zo etre oferennoù kanet bep sul e Roazhon, ma 'z eus un ugent den bennak o kanañ, hag oferennoù "Emglev an Tiegezhioù" evel hini Plufur gant nebeut-tre a dud o kanañ e gwirionez.

Prosesion ar Sakramant 'zo bet tro dro d'an iliz da c'houde, ha se daoust d'un arnev spontus.

Tud "Emglev an Tiegezhioù", ur pergont bennak anezhe (bugale evit an hanter) 'zo aet da c'houde da leinañ gant ar boued degaset gante, e skol ar Seurezed.

Diouzh an endervezh, an arnev o kenderc'hel, hag ar glav o kouezhañ rui-ouzh-mui, ez eus bet da gentañ bodadeg "Emglev an Tiegezhioù" ha da heuilh, an arnev o vezañ damechu, an holl 'zo aet da weladenniñ ur chape lig gozh e-kreiz ar c'hoadeier.

Amzer da naetaat un tammig tro-dro d'ar chape lig ha da ganañ ur c'hantik enni, ha poent e voe em zispartiañ ha distreiñ d'ar gêr.

Plijus eo seurt devezhioù.

A.D.

EMGAV TREILLIERES HA NAONED D'AN 29 A WENGOLO 1974

An amzer a zo brav hag an dud iveau. Gwir eo, zoken ma kouezh glav. Met ar glav' zo brav hag an dud ne c'hellont ket bezañ divalav ken splann eo dremm pep hini gant ar blijadur bezañ a-gevret e Treillières evit baleadenn "Emglev an Tiegezhioù".

Tomm an amzer daoust d'ar yenijenn. En iliz kejadenn gant an Aotrou Doue a lavar "tomm an amzer rak an tan a zo en ho kalon". Anv an tan mañ a zo : feiz.

Debret e vo asamblez hag ar boued a oa mat.

Goude an emvod en em gavomp e kastell an Duged e Naoned. N'hon eus ket bet gwelet Anna Vreizh peogwir ez omp degouezhet re ziwezhat (war dro pevar c'hantved dale) met tud Naoned a oa aze. Ne oant ket niverus en abeg d'ar glav.

Er c'hastell ez eus bet gwelet mirdi ar mordeadurezh. Hag ur mirdi all, hini kér, gant engravadurioù breizhat brav kenañ. Ret e vefe kaout meur a zevezh evit sellout ur mirdi evel hemañ pa blij deomp ar mirdioù. Pe bemp minutenn ma kaver enoeus sellout ouch an traoù kozh. Siwazh, ar glav...

Re verr eo un devezh ha ret eo dija distreiñ d'ar gêr. Ret e vo gouleñn digant an Aotrou Doue ober devezhioù gant tregont pe zou ugent eurvezh evit baleadennou Emglev an Tiegezhioù. Pe lakaat an heol da barañ e-pad an noz peogwir ez eus bet re a c'hlav e-pad an deiz.

Y.S.O.

Mat eo resisaat e oa bet roet bod da dud Vrest gant tud Roazhon ar sadorn d'an abardaez hag an noz etre ar sadorn hag ar sul. Un emvod laouen ha leun a vignoniezh co bet.

EMGAV AN NAONED D'AN 13 A VIZ EOST 1974

Un toullad mignon zo en em gavet e Naoned araok ha goude an oferenn. ... 9 eur o seniñ, dirak iliz sant Frañsez. Amzer da staliañ tresadennou "Naoned e Breizh" (un toulladig brav anezho ha reoù 'zo treset matmat), ur skritell vrás (2mx2m) gant doareoù an traoù e bro Skos : ar pennad diwar "CATALYST" gant ar gerioù-mañ da glozañ : "... The language that was once spoken by their ancestors in the days before Scotland was an independant country". Goañv 1974. Ha dindan "Ar Brezhoneg er skol : ya Ar brezhoneg er gêr da gentañ." Emglev an Tiegezhioù-Hañv 1947.

Roet folленоù "Doujañs d'ar vuhez" d'un toullad brav a dud o vont en iliz. Staliet ar banniel bras "Gwenn ha du" ha banniel Naoned ouzh ur peul er porched da zegemer an dud o tont er maez goude an oferenn.

O vezañ ma oa bet distaliet kement tra er sal... eo bet aozet an emvod war ar prim dirak an iliz goude an oferenn. Trouz ha birvih e-mesk an dud. Un toulladig tud o selaou aketus ar c'hemennoù..."

ESTREGET DEVEZHIQU-EMGAV A ZO BET

Ha da gentañ labour ha buhez pemdeziek tiegezhioù ha tud a-unanoù an Emglev. Hag iveau buhez hag oberou ar c'hreizennou.

- E ROAZHON ur vodadenn en dro da Jeanne Laurent oberourez "La Quévaise" ha "Bretagne et Breton". En hevelen devezh ez eus tud E.A.T.da Lanneg sant Albin an Hiliberenn da gemer perzh el lidoù hag en oferenn evit a re bet lazhet en emgann.

- Un abadenn vargodennou brezhonek a zo bet graet gant kreizenn Vrest e Miz meurzh dirak ur pemzek bennak a vugale hag un nebeut tud vrás.

- E Roazhon bep sul goude an oferenn en em vod tud an emglev ha tud all i-vez moarvat da gafetal asamblez.

- d'ar 14 a viz eost ez eus bet dispaket ur stalic kelaouiñ gant E.A.T. en hall ar skol Veur e-lec'h ma oa emvodoù ar c'hendalc'h keltiek.

- digoret 'z eus bet daou rumm kentelioù gant E.A.T. e Brest e Miz kerzu : unan evit ar vugale etre 6 ha 12 vloaz, un all evit an dud yaouank hag an dud en oad.

- War c'houlenn tud E.A.T. Kemper ha Brest ez eus bet un devezh brezhonek e Rumengol da geñver ar Bloavez Santel d'ar sul 22 a viz kerzu : oferenn, pred a-gevret, pedennou hag induljañs ar jubile. Degemer c'hwek kenañ gant beleien Rumengol ha lizher madelezh a-berzh an Aotrou'n Eskob Fave.

- Kendalc'het en deus ar Stourm evit an doujañs da vuhez an dud. 1.000 skouerenn ouzhpenn eus hon diskleriadenn e Bulien a zo bet tennet hag ingalet a-raok ar vreutadenn hag ar votadenn gant ar gannaded hag ar sene-dourien. Daoust d'an disentez fallakr e kendalc'h ar stourm er memes doare m'en deus kendalc'het ar stourm a-enep ar sklavelez a-hed kantvejou. Laïkouriezh, divors, kresk an tailhou ha bremañ lazhadeg vugale : profou kaer gouarnamant Paris !

Petra teuy da vezañ WANIG HA WENIG ? Aet eo adarre an Aotrou Troal da vevañ pemp bloaz e Bro Berou da zegas "ar C'hrist d'an Indianed". Ra vo trugarekaet evit ar sikour ingal ha pouezus roet gantañ d'an Emglev. Mat e vo kas kelou dezhañ. Setu e Chomlec'h :

Padre Ivo TROAL
PARROCO DE YANAHUAYA
SANDIA via Juliaca - PERU -

Ha "Wanig ha Wenig" ? piv a sammo ar bec'h. Ezhomm bras 'zo ur gelaounn en hor yezh evit bugale Breizh.

PENAOS SIKOUR EMGLEV AN TIEGEZHIQU ?

Ur bern doareoù 'zo : dre ar bedenn, dre ober katekiz brezhonek d'ar vugale zoken ma ve nemet unan pe zaou, ober skol vrezhonek d'ar vugale, kemer perzh en emvodoù, en devezhioù emgav, ober abadennou laouen : margodennoù, c'hoarioù, kontadennoù, skeudennou luc'hvannet..., rein brud da Emglev an Tiegezhioù hag evit se, maz eus ezhomm, goulenn traktoù diganeomp, deskiñ traou d'ar vugale dre ar brezhoneg, kas arc'hant d'an emglev da sikour paean ar mizoù (kêr e koust feurmñ ur c'harr-boutin), kas keloù, kas chomlec'hioù tiegezhioù pe dud a -unanoù pe skolioù ha strolladoù...

BOUED ENE EVIT HOR BUGALE :

Ur c'hatekiz brezhonek a zo ezhomm pe marteze zoken daou pe dri hervez oad ar vugale.

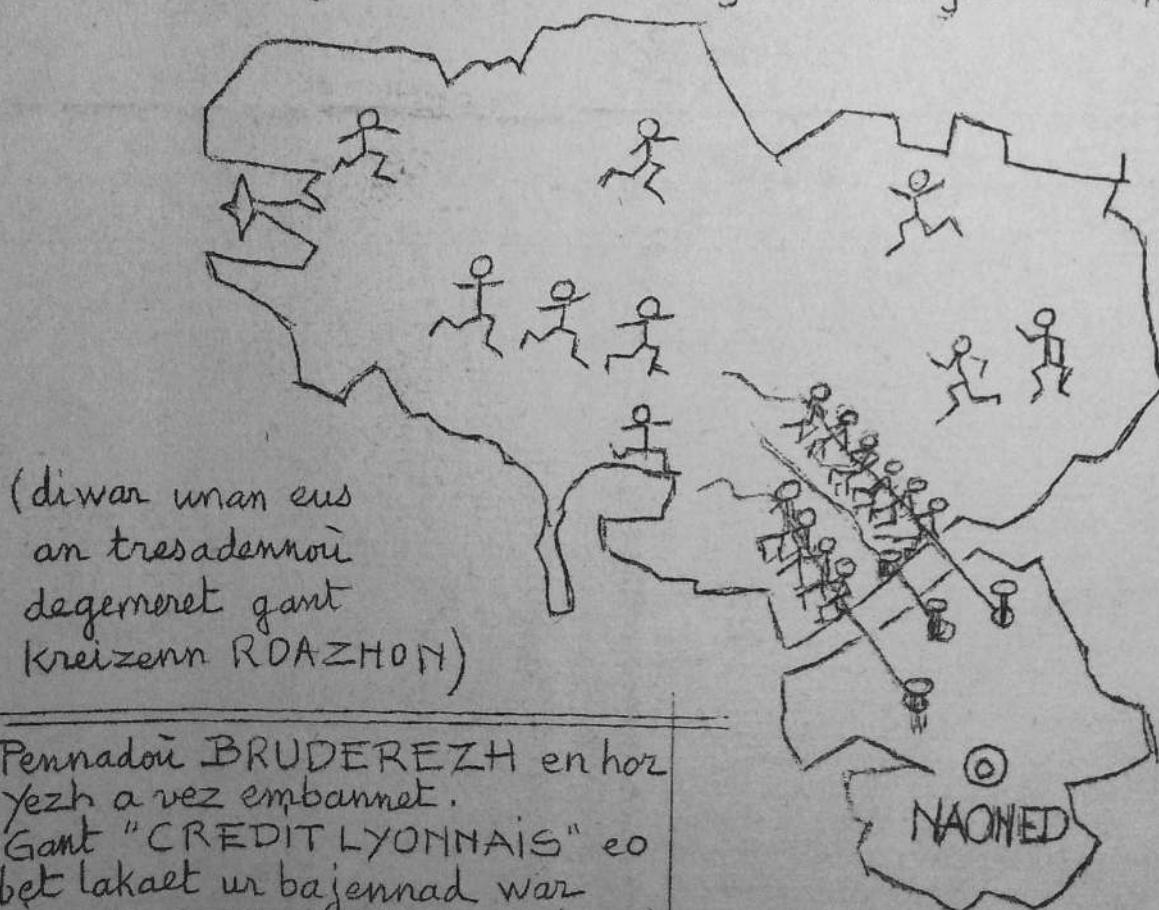
Piv a stago ganti ? Ul labour kacr da seveniñ.

BENNOZH DOUE BRAS da renerien BARR HEOL ha WANIG HA WENIG a ro bod da geleier Emglev an Tiegezhioù hag e sikour evel-se da vezan anavezet gwelloc'h

E Miz Mae pe mezheven : devezh-emgav an Nevez amzer. Kaset e vo kelou da dud en Emglev.
Ha tu a vo da aozañ an devezh-emvod e Gwengamp? 8 pe 15 Mezheven?

Kelou diwar-benn kamp an hañv mar deo dare ?

"NAONED e BREIZH!"
Kenstrivadeg tresan̄ Savet gant "Emglev An Tiegezhioù"

Pennadoù BRUDEREZH en hor yezh a vez embannet.

Gant "CREDIT LYONNAIS" eo bet lakaet ur bajennad war "INTER SERVICE" - Brest (n.288)

"REOLENN-ESPERN-DIAZEZ EVIT AN ANNEZADUR"
Laouen bras e vo tud "Emglev An Tiegezhioù" da zegemer kelou diwarbenn pennadoù all --- Bennozh Doue deoch!

Emglev An Tiegezhioù

80. Jeudi 11 juillet - RIAZHON